

ARVO - verkkomateriaalien arviointiin

Arvioitava kohde: **SQL -kyselyt - Juha Kiukas**, Arvioija: **Jouni Lappalainen**, Arviointipäivämäärä: **9.3.2010**

Kehitysvihjeet

[Arvioinnin yhteenveto](#) | [Kehitysvihjeet](#) | [Omat vastaukset](#)

[Lopeta tämä arviointi ja siirry takaisin etusivulle >>](#)

Osa-alueen pisteytykset, tähän heikentävästi vaikuttaneet vastaukset, kysymykset ja kehitysvihjeet näihin ovat kehystettynä.

Navigoinnin tukeminen (ka: 3.9)

Etusivu (ka: 5.0)

Sivuston tunnistus (ka: 3.8)

- **Kysymys:** Onko käyttäjän mahdollista päätellä kunkin sivun kohdalla kenen sivustosta on kyse; toisin sanoen onko sivuilla tunniste, esim. organisaation logo?
- **Vastarit:** joskus
- **Ohje:** Käyttäjät voivat saapua mille tahansa sivuston sivuista esim. hakukoneen tai toisella sivustolla olleen linkin kautta. Tästä syystä kaikilla sivuston sivuilla pitäisi näkyä sivuston ja organisaation nimi sekä mahdollinen organisaation logo, joka auttaa käyttäjää selvittämään mille sivustolle hän on saapunut. Länsimaissa (lukutapa ylhäältä alas ja vasemmalta oikealle) hyvä paikka on vasen yläkulma. (Nielsen 2000, 178.)

Kokonaiskäsityksen muodostaminen sivustosta (ka: 4.6)

Liikkuminen sivustossa (ka: 3.9)

- **Kysymys:** Hierarkkinen, monitasoinen sivusto: Onko navigointia tuettu käyttämällä navigointipolkua "bread crumbs eli leivänmurupolku"?
- **Vastarit:** harvoin
- **Ohje:** Navigointipolku on laajoilla ja syvillä sivustoilla varsin toimiva tapa tukea navigointia. Polku esittää koko hierarkkisen polun kotisivulta kaikki välitasot mukaan lukien avoinna olevalla sivulla saakka. Käyttäjä näkee yhdellä silmäyksellä sijaintinsa sivustolla ja voi siirtyä helposti ylätasolle. (Nielsen 2000, 205.)
- **Kysymys:** Onko käyttäjän kulloinkin sijainti sivuston rakenteessa osoitettu selkeästi?
- **Vastarit:** harvoin
- **Ohje:** Sivustossa liikkumisen kannalta kaikkien tärkeintä käyttäjälle on tietää missä hän kulloinkin on suhteessa sivuston rakenteeseen. Tämä osoitetaan käyttäjälle näyttämällä osa sivuston rakenteesta ja osoittamalla, mihin näytöllä avoinna oleva sivu sijoittuu tässä rakenteessa. Käyttäjän on hankala liikkua ympäristössä, jollei hänellä ole selkeää käsitystä missä hän kulloinkin on ja mihin hänen on kulloinkin mahdollista liikkua. (Nielsen 2000, 190.)
- **Kysymys:** Onko sivuilla automaattisesti avautuvia pop-up -ikkunoita?
- **Vastarit:** joskus
- **Ohje:** Sivuilla tulee välttää automaattisesti aukeavia pop-up ikkunoita. Käyttäjillä tulisi aina kyetä kontrolloimaan toimintoja. Automaattisesti avautuvat pop-up ikkunat lähinnä ärsyttävät. Ongelmia syntyy varsinkin silloin, jos pop-up ikkuna avautuu koko näytön

kokoisena. Tällöin käyttäjälle saattaa jäädä huomaamatta alimmaiseksi jäävä ikkuna. (Vrt. Nielsen 1999; ARVO-työryhmä 2003.)

Linkkien nimeäminen (ka: 3.5)

- **Kysymys:** Onko sivuilla tekstilinkejä, jotka sisältävät lukuisia sanoja?
- **Vastasi:** melkein aina
- **Ohje:** Liian monen riittävän informatiivisen sanan käyttäminen yhdessä tekstilinkissä hankaloittaa sivuston silmäilyä. Monisanaisesta linkistä ei yhdellä silmäyksellä saa selville minne se vie. Tärkeintä on valita riittävän informatiivinen sana linkiksi. (Nielsen 2000, 53.)

Linkkien esitystapa (ka: 3.4)

- **Kysymys:** Eroavatko avatut linkit väriltään avaamattomista linkeistä?
- **Vastasi:** ei koskaan
- **Ohje:** Avaamattomien ja avattujen linkkien tulee erottua selkeästi toisistaan. Yleensä avaamattomat linkit esitetään sinisinä ja avaamattomat sinipunaisina. Tämä helpottaa käyttäjää päättämään mitkä sivun osat hän on jo katsonut ja mitkä ovat vielä katsomatta. Sivuston käytön tehokkuus lisääntyy, kun käyttäjän ei tarvitse avalla uudestaan jo avamiaan sivuja todetakseen, että kävin jo täällä. (Nielsen 2000, 62, Sinkkonen ym. 2002, 224.)
- **Kysymys:** Eroavatko sivustosta ulosvievät linkit selkeästi sivuston sisäisistä linkeistä?
- **Vastasi:** harvoin
- **Ohje:** Etenkin sivustolta ulos vievät linkit on hyvä ilmaista käyttäjälle selkeästi. Tämä auttaa käyttäjää arvioimaan mitä tapahtuu, jos hän seuraa linkkiä. Linkin yhteydessä tulee ilmaista selkeästi mille sivustolle linkki vie. Lisäksi on hyvä kertoa lyhyesti mitä informaatiota kohdesivu sisältää. Usein opetustarkoituksiin suunnatuilla sivulla on ulosvievät linkit koottu esim. sivun alaosaan erilliseksi linkkilistaksi. Taustalla on ajatus siitä, että käyttäjä ei lähde "kesken kaiken seikkailemaan" muille sivuille. (Nielsen 2000, 59 - 60.)

Ulosvievät linkit ja linkkilistat (ka: 3.3)

- **Kysymys:** Onko ulosvievien linkkien yhteydessä näkyvissä lyhyt kuvaus kohteen sisällöstä?
- **Vastasi:** harvoin
- **Ohje:** Varsinkin ulosvievien linkkien yhteydessä on hyvä olla lyhyt kuvaus siitä, mihin linkki johtaa. Tämä auttaa käyttäjää arvioimaan kannattaako linkkiä seurata. Tässä yhteydessä voi hyödyntää linkkiotsikkoa, joka tosin toimii vain uudemmilla selaimilla. Esim. `TTY` . Kuvauksen voi myös kirjoittaa linkin yhteyteen. Tällöin linkkiotsikkoa ei tarvita. (Vrt. Nielsen 2000, 60.)
- **Kysymys:** Onko ulosvievistä linkeistä näkyvissä kohteen täydellinen URL -osoite (myös linkkilistoilla)?
- **Vastasi:** harvoin
- **Ohje:** Ulosvievät linkit kannattaa mahdollisuuksien mukaan esittää sivuilla siten, että URL-osoite on kokonaisuudessaan näkyvissä. Tämä kannattaa huomioida etenkin tulostettavaksi tarkoitetuilla sivuilla. Muutoinhan URL-osoite ei tulostu näkyviin paperille. Käyttäjä pystyy täydellisen URL-osoitteen perusteella usein päättämään uudella sivulla olevan informaation julkaisijan ja arvioimaan sivun luotettavuutta. Aina tämä ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista - etenkin pitkien ja monimutkaisten URL-osoitteiden ollessa kyseessä (esim. automaattisesti generoidut URL:t). (Esim. Nielsen 2000, 247 - 249.)

Informaation palaaminen (ka: 3.3)

- **Kysymys:** Onko jokaisella sivulla kuvaava, toisista selkeästi erottuva title (sivun nimi)?
- **Vastaus:** ei koskaan
- **Ohje:** On tärkeää, että sivulla on hyvä nimi, koska sivuun viitataan ja sitä käsitellään monissa yhteyksissä tällä nimellä. Sivujen nimiä käytetään myös joissakin navigointivalikoissa, kuten suosikkihakemistossa ja sivuhistoria –luettelossa. Nimen tulee siis toimia myös toimia myös asiayhteydestä irrallaan ja sen on siksi oltava riittävän kuvaava ja siinä tulee käyttää riittävästi, mutta ei liikaa, sanoja. Lisäksi jokaisella sivulla tulee olla oma, muista erottuva nimensä. (Nielsen 2000,123)

Hakutoiminnot (ka: -)

[Kaikki osa-alueen kehitysvihjeet](#) (aukeaa uuteen ikkunaan)

Lähteet

- Nielsen, J. 2000. WWW-suunnittelu. Suom. Haanpää, T. Helsinki: Edita Oyj.
- Nielsen, J. 1999. The Top Ten New Mistakes of Web Design. [viitattu 13.5.2003]. Saatavissa www-muodossa: <http://www.useit.com/alertbox/990530.html>
- ARVO-työryhmä. TTY/DMI/Hypermedialaboratorio.
- Sinkkonen, I., Kuoppala, H, Parkkinen, J. & Vastamäki, R. 2002. Käytettävyyden psykologia. Helsinki:Edita Publishing Oy/IT Press.

Huom! ARVO ei talleta tuloksia. Voit tuki **tulostaa** sivut tai **tallentaa** ne selaimestasi.

[Arvioinnin yhteenveto](#) | **Kehitysvihjeet** | [Omat vastaukset](#)

[Lopeta tämä arviointi ja siirry takaisin etusivulle >>](#)
